
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۱۹

حرف

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۱۹، «خون» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «خون» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «خون» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۱۹
ریشه	خون
تعداد تکرار	۱۶
تعداد مشتقات	۱۴
تعداد ریشه مرتبط	۹۵

فهرست مشتقات

۱۳. لِخَائِنِينَ (۱)	۱۰. خِيَانَةً (۱)	۷. خَائُوا (۱)	۴. يَخْتَانُونَ (۱)	۱. أَخْنُهُ (۱)
	۱۱. خِيَانَتِكَ (۱)	۸. خَوَانًا (۱)	۵. خَائِنَةٌ (۱)	۲. الْخَائِنِينَ (۲)
۱۴. يَخْتَانُونَ (۱)	۱۲. فَخَائِنَاهُمَا (۱)	۹. خَوَانٍ (۱)	۶. خَائِنَةٌ (۱)	۳. يَخُونُوا (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۷۷. لعن (۱)	۵۸. عين (۱)	۳۹. رفت (۱)	۲۰. جعل (۱)	۱. اثم (۲)
۷۸. لوط (۱)	۵۹. غنى (۱)	۴۰. رود (۲)	۲۱. حبيب (۶)	۲. اكل (۱)
۷۹. ليل (۲)	۶۰. غيب (۲)	۴۱. رؤى (۱)	۲۲. حتى (۱)	۳. الله (۲۲)
۸۰. مثل (۱)	۶۱. فجر (۱)	۴۲. زيل (۱)	۲۳. حدد (۱)	۴. اله (۲۲)
۸۱. مرء (۲)	۶۲. قبل (۲)	۴۳. سجد (۱)	۲۴. حرف (۱)	۵. امن (۵)
۸۲. مكن (۲)	۶۳. قرب (۱)	۴۴. سود (۱)	۲۵. حسن (۱)	۶. انس (۲)
۸۳. نيد (۲)	۶۴. قسو (۱)	۴۵. سوى (۲)	۲۶. حفظ (۱)	۷. انن (۱۲)
۸۴. نزل (۱)	۶۵. قلب (۱)	۴۶. شرب (۱)	۲۷. حقق (۱)	۸. اون (۱)
۸۵. نسو (۱)	۶۶. قلل (۱)	۴۷. شىء (۱)	۲۸. حكم (۳)	۹. اوى (۱)
۸۶. نسى (۱)	۶۷. قول (۱)	۴۸. صدر (۱)	۲۹. حلل (۱)	۱۰. ائى (۱)
۸۷. نفس (۳)	۶۸. قوم (۲)	۴۹. صفح (۱)	۳۰. خصم (۱)	۱۱. ابي (۳)
۸۸. نقض (۱)	۶۹. كتب (۲)	۵۰. صلح (۱)	۳۱. خفى (۱)	۱۲. بشر (۲)
۸۹. نوح (۱)	۷۰. كفر (۲)	۵۱. صوم (۲)	۳۲. خوف (۲)	۱۳. بغى (۱)
۹۰. نور (۱)	۷۱. كلل (۱)	۵۲. ضرب (۱)	۳۳. خون (۱۰)	۱۴. بيض (۱)
۹۱. هدى (۲)	۷۲. كلم (۱)	۵۳. طلع (۱)	۳۴. خيط (۲)	۱۵. بين (۳)
۹۲. وثق (۱)	۷۳. كون (۵)	۵۴. عيد (۲)	۳۵. دخل (۲)	۱۶. تحت (۱)
۹۳. وضع (۱)	۷۴. كيد (۲)	۵۵. عفو (۲)	۳۶. دفع (۱)	۱۷. تمم (۱)
۹۴. وقى (۱)	۷۵. لبس (۲)	۵۶. عكف (۱)	۳۷. ذكر (۱)	۱۸. توب (۱)
۹۵. وله (۲۲)	۷۶. لعل (۱)	۵۷. علم (۸)	۳۸. رسل (۲)	۱۹. جدل (۲)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۸۷} أَجَلَ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٍ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنْكُمْ كُنْتُمْ **مُخْتَائِرُونَ** أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ
۲. {النساء - ۱۰} إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْمُخْتَائِرِينَ حَكِيمًا
۳. {النساء - ۱۰} وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَتُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَانًا أَثِيمًا
۴. {النساء - ۱۰} وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَتُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ **خَوَانًا أَثِيمًا**
۵. {المائدة - ۱۳} فَمَا تَفْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى **خَائِنَةٍ** مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
۶. {الأنفال - ۲۷} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا **تَخُونُوا** اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَحُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
۷. {الأنفال - ۲۷} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
۸. {الأنفال - ۵۸} وَإِنَّمَا تَخَافَنَ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٌ فَانذِرْهُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُخَائِبِينَ
۹. {الأنفال - ۵۸} وَإِنَّمَا تَخَافَنَ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٌ فَانذِرْهُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ **الْمُخَائِبِينَ**
۱۰. {الأنفال - ۷۱} وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۱۱. {الأنفال - ۷۱} وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ **خَانُوا** اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۱۲. {يوسف - ۵۲} ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْمُخَائِبِينَ
۱۳. {يوسف - ۵۲} ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ **الْمُخَائِبِينَ**
۱۴. {الحج - ۳۸} إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ **خَوَانٍ** كَفُورٍ
۱۵. {غافر - ۱۹} يَعْلَمُ **خَائِنَةَ** الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ
۱۶. {التحریم - ۱۰} صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَةٌ زُوجٌ وَامْرَأَةٌ لُوطِيٌّ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ **فَخَانَتَاهُمَا** فَلَمْ يَغْنَبَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاهِلِينَ